

GMINA TURAWA
siedziba: Urząd Gminy w Turawie
46 - 045 Turawa
ul. Opolska 39C
www.turawa.pl
e - mail: ug@turawa.pl

BU.1511.R.5.2026

Turawa, dnia 14.07.2026 r.

Pani Iwona Duda
Przewodnicząca
Rady Gminy Turawa
w/m

Dotyczy: **odpowiedzi na wnioski Radnych z sesji Rady Gminy z dnia 25.06.2026 r.**

Niniejszym udzielam odpowiedzi na wnioski z sesji RG jw. składane w formie pisemnej:

1. Pani Krystyna Wieczorek i Pani Mariola Kornek-Gancarek w sprawie:

- „Wnioskuje o interwencję w Zarządzie Dróg Powiatowych w Opolu w sprawie wyjazdu z ul. Polnej na drogę powiatową Nr.1705 ul. Opolska. Wyjazd z tej drogi jest bardzo utrudniony z powodu stojących drzew. Dlatego mieszkańcy proponują postawienie odpowiednich znaków na drodze powiatowej, ponieważ dochodzi do kolizji w tym miejscu, a nie chcielibyśmy, aby doszło do tragedii.”

Odpowiedź:

W związku z wcześniejszymi sygnałami dotyczącymi zagrożeń na tym odcinku drogi tut. Urząd wystąpił już z pismem nr BU.7230.6.2026.RK z dnia 11.02.2026 r. do Zarządu Dróg Powiatowych w Opolu w przedmiotowej sprawie.

W otrzymanej odpowiedzi pismem nr KM.7121.2.78.2026.MW zarządca drogi negatywnie odniósł się do propozycji zmiany organizacji ruchu na tym odcinku. Pisma w załączeniu. Z racji powtarzających się niebezpiecznych sytuacji temat zostanie ponownie przekazany do ZDP celem ponownej analizy.

2. Pan Bernard Loch w sprawie :

- „Wykonanie remontu studzienki chłonnej w miejscowości Trzęsina na ul. Srebrnej powodem jest degradacja tej studzienki a obecnie zagraża mieszkańcom i przejezdnym tej ulicy.”

Odpowiedź:

Z racji uszkodzeń w zamocowaniu bruku na obrysie studzienki na działce nr 1182/73 zlokalizowanej na połączeniu odnóg ul. Srebrnej zostanie zlecone trwałe zamocowanie elementów brukowych wokół studzienki.

3. Pan Jerzy Farys w sprawie:

- „Wystąpienia do Zarządu Dróg Wojewódzkich o zgodę na zamontowanie lustra drogowego w Kadłubie Turawskim na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej – ul. Główna z drogą gminną- ul. Leśna obok kościoła. Na zakup lustra drogowego zabezpieczono środki w Funduszu Sołeckim.”

Odpowiedź:

W załączeniu stanowisko ZDW z dnia 21.10.2025r. W związku z zabezpieczeniem środków w funduszu sołeckim na ten cel tut. Urząd ponowi wniosek w przedmiotowej sprawie.

- „Przeprowadzenia remontów zabytków gminnych przez Gminę Turawa.
-Kapliczki w Kadłubie Turawskim znajdującej się na skrzyżowaniu ul. Główniej i Starej.

Odpowiedź:

Ponieważ przedmiotowa kapliczka jest ujęta w Gminnej Ewidencji Zabytków, wprowadzonej Zarządzeniem Nr OR.0050.120.2024 Wójta Gminy Turawa, tut. Urząd zwróci się do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu z wnioskiem o wydanie zaleceń do prac remontowych.

-Krzyża betonowego w Rzędowie położonego obok dzwonnicy przy ul. Opolskiej.”

Odpowiedź:

Ponieważ przedmiotowa kapliczka jest ujęta w Gminnej Ewidencji Zabytków, wprowadzonej Zarządzeniem Nr OR.0050.120.2024 Wójta Gminy Turawa, tut. Urząd zwrócił się do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu z wnioskiem o wydanie zaleceń do prac remontowych, które przedkładamy w załączeniu.

4. Pani Aneta Buczek w sprawie:

- „Proszę o określenie kolejności naprawy / remontu dróg gminnych w miejscowości Ligota Turawska oraz czy te naprawy/remonty wymagają przygotowania projektów, czy zostały już ewentualnie podjęte jakieś kroki w tej sprawie.”

Odpowiedź:

Naprawy/ remonty zarówno dróg bitumicznych jak i gruntowych na terenie sołectwa Ligota Turawska zostały zakończone z początkiem miesiąca lipca bieżącego roku. Zgodnie z wcześniejszymi deklaracjami tut. Urząd oczekuje na ogłoszenie programów spierających realizację inwestycji drogowych.

5. Pan Rafał Twardawski w sprawie:

- „Wykoszenia pobocza przy ul. Leśnej, które osłabia widoczność oraz usunięcia odnóg drzewa wyrastającego z rowu melioracyjnego.”

Odpowiedź:

Oдноśnie koszenia poboczy ulic to sołectwa w ramach posiadanego funduszu sołectkiego muszą przewidzieć i zaplanować środki na ten cel. W kwestii przycięcia gałęzi to po dokonanej wizji w terenie podjęta zostanie decyzja одноśnie zleconego zakresu prac.

6. Pan Sebastian Klotka i Pan Sebastian Moczko w sprawie:

- „Proszę o zniwelowanie ubytku w nawierzchni asfaltowej powstałym w ciągu ul. Bocianowej w sąsiedztwie posesji nr 35-40 i na skrzyżowaniu z ulicą Nową . Prośba o wizję w terenie. ”

Odpowiedź:

Sprawa będzie przedmiotem wizji w terenie, o jej wyniku zostaną Państwo poinformowani.

Otrzymują:

1. Adresat
2. BU a/a

Z up. WÓJTA
Aleksandra Kaniś-Grzesik
Zastępca Wójta

Zarząd Dróg Powiatowych
w Opolu
ul. Książąt Opolskich 27
45-005 Opole

W związku z licznymi zgłoszeniami mieszkańców oraz powtarzającymi się zdarzeniami i sytuacjami niebezpiecznymi na drogach powiatowych zlokalizowanych na terenie Gminy Turawa, na podstawie art. 20 pkt 4 i 14 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t.j. Dz.U. z 2025 poz. 889) wnoszę o analizę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz podjęcie działań organizacyjnych i technicznych w następujących lokalizacjach:

1. Miejscowość Węgry – skrzyżowanie dróg powiatowych ul. Koterskiej i ul. Opolskiej (drogi powiatowe nr 1730 O i 1770 O). Na wyjeździe z ul. Koterskiej występuje istotne ograniczenie widoczności z lewej strony, spowodowane notorycznym parkowaniem pojazdów w pasie drogowym wzdłuż posesji nr 55 i 57 przy ul. Opolskiej. Zaparkowane pojazdy znacząco ograniczają kąt widoczności dla kierujących włączających się do ruchu oraz zajmują przestrzeń przeznaczoną dla ruchu pieszego. Dokumentacja fotograficzna (zdjęcie nr 1) potwierdza parkowanie pojazdów w skrajni jezdni. Jednocześnie wskazuję, iż właściciele ww. nieruchomości posiadają możliwość parkowania pojazdów na terenie własnych posesji (nr 55) lub po przeciwnej stronie ulicy (nr 57). **Wnoszę o wprowadzenie organizacji ruchu polegającej na ustawieniu oznakowania zakazującego postoju na wskazanym odcinku ul. Opolskiej.**

2. Miejscowość Węgry – ul. Opolska (odcinek naprzeciw kościoła parafialnego) Na przedmiotowym odcinku drogi powiatowej nr 1770 O cyklicznie dochodzi do blokowania przejazdu poprzez parkowanie pojazdów na poboczu na znacznej długości. Utrudnia to bezpieczne mijanie się pojazdów, a wysiadanie pasażerów oraz ich przechodzenie na chodnik stwarza dodatkowe zagrożenie. Pobocze jest w tym miejscu bardzo wąskie, zakończone stromą skarpą i nie stanowi miejsca przeznaczonego do postoju. Dodatkowo chodnik istotnie zawęża światło przejazdu. Jednocześnie wskazuję, iż problem nie wynika z braku miejsc parkingowych – poza parkingiem przykościelnym dostępny jest teren Gminy Turawa (OSP Węgry), którego właściciel i zarządca dopuszczają parkowanie pojazdów poza obrębem wyjazdu pożarowego. **Wnoszę o wprowadzenie zakazu postoju na wskazanym odcinku ul. Opolskiej.**

3. Miejscowość Osowiec – ul. Dworcowa, droga powiatowa nr 1726 O, ponownie sygnalizowaną przez Sołtysa Osowca kwestią jest brak możliwości bezpiecznego wyjazdu z posesji nr 5K, 5F oraz 5E przy ul. Dworcowej. W załączeniu przekazuję korespondencję o sygn. SD.522.39.2024.KM.1. Wnoszę o zabezpieczenie środków finansowych w budżecie oraz realizację montażu lustra drogowego w ramach zadań Zarządcy Drogi Powiatowej.

4. Droga powiatowa nr 1726 O – odcinek dojazdu do Jeziora Srebrnego. W okresie letnim występują znaczne utrudnienia przejazdu dla mieszkańców, turystów, komunikacji zbiorowej oraz służb ratunkowych, a spowodowane parkowaniem pojazdów na poboczu drogi powiatowej nr 1726 O. Wnoszę o wprowadzenie zakazu zatrzymywania się na odcinku o długości ok. 400 m – od skrzyżowania prowadzącego do Osowca w kierunku Turawy, po stronie przeciwnej do parkingu leśnego stanowiącego własność Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – Nadleśnictwa Turawa.

5. Droga powiatowa nr 1705 O pomiędzy Turawą, a Kotorzem Małym (ul. Opolska) Na odcinku pomiędzy zjazdem do PSZOK, a obustronnym połączeniem z ul. Polną (droga wewnętrzna) w Kotorzu Małym dochodzi do manewrów wyprzedzania, które stwarzają realne zagrożenie dla pojazdów prawidłowo włączających się do ruchu z ul. Polnej w kierunku Turawy (zdjęcie nr 2). Wnoszę o analizę bezpieczeństwa ruchu drogowego na tym odcinku, a w razie zasadności o zmianę organizacji ruchu.

Mając na uwadze podjęte przez Państwa w ostatnim czasie działania poprawiające stan infrastruktury drogowej na terenie Gminy Turawa, w szczególności w zakresie nawierzchni jezdni oraz przydrożnych rowów i drzewostanu, wskazuję, iż zaproponowane powyżej działania – przy relatywnie niewielkich nakładach finansowych – pozwolą na istotną poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego we wskazanych newralgicznych lokalizacjach.

Z poważaniem

Z ur. WÓJTA
Aleksandra Kąnsy-Grzesik
Zastępcu Wójta

Otrzymują:

1. Adresat,
2. A/a – BU

W załączeniu

1. Kopia pisma

Osoba do kontaktu:	
Imię i Nazwisko	Ryszard Kern
Tel.:	77 417 5542
Adres e-mail:	ryszard.kern@turawa.pl

Zdjęcie nr. 1

Przedstawia pogląd ze skrzyżowania ul. Opolskiej i Kotorskiej w Węgrach z zaparkowanymi samochodami na poboczu ul. Opolskiej.

Zdjęcie nr. 2

Przedstawia poglądowo odcinek, na którym przy manewrze wyprzedzania rozpoczętym przed terenem zabudowanym stwarza się realne zagrożenie dla prawidłowo włączających się pojazdów z ul. Polnej.

Zarząd Dróg Powiatowych
w OpoluZarząd Dróg Powiatowych
ul. Książąt Opolskich 27
45-005 Opole

W odpowiedzi na pismo nr SD.522.62.2026.KM w sprawie organizacji ruchu w ciągu dróg powiatowych nr: 1770 (ul. Opolska) w m. Węgry, 1726 (ul. Dworcowa) w m. Osowiec, 1726 dojazd do Jeziora Srebrnego, 1705 (ul. Opolska) odcinek Turawa - Kotórz Mały oraz na skrzyżowaniu drogi powiatowej nr 1730 z drogą powiatową nr 1770 w m. Węgry, przedstawiamy poniżej swoje stanowisko.

W celu weryfikacji treści zawartych w piśmie Gminy Turawa przeprowadzona została wizja w terenie oraz omówienie wniosku na posiedzeniu komisji powołanej na podstawie § 8 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 roku w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (t.j. Dz.U. z 2017 poz. 784). W skład komisji wchodzi przedstawiciele: Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Opolu, Zarządu Dróg Powiatowych w Opolu oraz Starostwa Powiatowego w Opolu.

Zgodnie z pkt 3.2.37. zał. nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 03.07.2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2311. z późn. zm.) znak B-36 „zakaz zatrzymywania się” stosuje się w celu wyeliminowania zatrzymania się na tych odcinkach drogi, na których nawet chwilowe unieruchomienie pojazdu może spowodować pogorszenie płynności ruchu, zmniejszenie przepustowości i wzrost zagrożenia bezpieczeństwa ruchu, oraz w pobliżu obiektów specjalnych (np. banki, obiekty MON itp.), których potrzeba oznakowania znakiem B-36 wynika z odrębnych przepisów (...).

W myśl art. 46 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2024 Poz. 1251 z późn. zm.)

1. Zatrzymanie i postój pojazdu są dozwolone tylko w miejscu i w warunkach, w których jest on z dostatecznej odległości widoczny dla innych kierujących i nie powoduje zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub jego utrudnienia.
2. Kierujący pojazdem, zatrzymując pojazd na jezdni, jest obowiązany ustawić go jak najbliżej jej krawędzi oraz równolegle do niej.
3. W czasie postoju na drodze poza obszarem zabudowanym pojazd powinien znajdować się, jeżeli to tylko możliwe, poza jezdnią.

W związku z pkt 9 zał. nr 4 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 03.07.2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2311. z późn. zm.) lustra drogowe wypukłe U-18, o zwiększonym kącie obserwacji, stosuje się w miejscach, gdzie stojące przy drodze budynki, słupy, drzewa itp. ograniczają widoczność kierującym pojazdami. Dotyczy to przede wszystkim:

- skrzyżowań dróg i ulic osiedlowych,

- wyjazdów z posesji,
- przystanków komunikacji zbiorowej usytuowanych na łukach dróg (torów) lub ulic,
- dróg wewnętrznych w zakładach produkcyjnych, obiektach handlowych itp.

Mając na uwadze przeprowadzoną wizję w terenie oraz obowiązujące przepisy, członkowie komisji informują co następuje:

1. Nie wnosi się uwag do propozycji wprowadzenia zakazu zatrzymywania się w ciągu drogi powiatowej nr 1770 przed skrzyżowaniem z drogą powiatową nr 1730. W ocenie członków komisji wprowadzenie zakazu zatrzymywania się poprawi bezpieczeństwo na skrzyżowaniu dróg. W obecnej chwili pojazdy parkujące na poboczu drogi powiatowej 1770 ograniczają widoczność kierującym pojazdami wjeżdżającym na skrzyżowanie od strony drogi powiatowej nr 1730.
2. Negatywnie opiniuje się propozycję wprowadzenia zakazu zatrzymywania się w ciągu drogi powiatowej nr 1770 (ul. Opolska – naprzeciw kościoła). Wszelkie sytuacje nieprawidłowego zatrzymywania i postoju (art. 46 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2024 Poz. 1251 z późn. zm.) należy zgłaszać Policji.
3. Pozytywnie opiniuje się propozycję ustawienia lustra drogowego na połączeniu drogi wewnętrznej (dojazd do posesji nr 5K, 5F, oraz 5E) z drogą powiatową nr 1726 (ul. Dworcowa) w m. Osowiec. W przedmiotowym miejscu występuje ograniczenie widoczności przy włączeniu się do ruchu z drogi wewnętrznej na drogę powiatową.
4. Negatywnie opiniuje się (w obecnej chwili) propozycję wprowadzenia zakazu zatrzymywania się w ciągu drogi powiatowej nr 1726 na odcinku od połączenia z drogą wewnętrzną należącą do Nadleśnictwa Turawa w kierunku m. Turawa (odcinek około 400 m). Należy ponownie zweryfikować zasadność wprowadzenia zakazu zatrzymywania się w okresie letnim. Jednocześnie zwraca się uwagę, że wszelkie sytuacje nieprawidłowego zatrzymywania i postoju (art. 46 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz. U. z 2024 Poz. 1251 z późn. zm.) należy zgłaszać Policji.
5. Negatywnie opiniuje się propozycję wprowadzenia zakazu wyprzedzania na odcinku drogi powiatowej nr 1705 Turawa – Kotorz Wielki (zjazd do PSZOK – połączenie z ulicą Polną. Brak przesłanek do wprowadzania zakazu wyprzedzania w związku z występowaniem w ciągu drogi publicznej połączeń z drogami wewnętrznymi.
Należy zwrócić uwagę, że kierujący pojazdem zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy prawo o ruchu drogowym, włączając się do ruchu, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność oraz ustąpić pierwszeństwa innemu pojazdowi lub uczestnikowi ruchu. W myśl art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy p.o.r.d., włączanie się do ruchu następuje przy rozpoczynaniu jazdy po postoju lub zatrzymaniu się niewynikającym z warunków lub przepisów ruchu drogowego oraz przy wjeżdżaniu na drogę z nieruchomości, z obiektu przydrożnego lub dojazdu do takiego obiektu, z drogi niebędącej drogą publiczną oraz ze strefy zamieszkania. Jednocześnie w związku z art. 24 ust. 7 ustawy p.o.r.d. zabrania się wyprzedzania pojazdu silnikowego jadącego po jezdni:
  - 1) przy dojeżdżaniu do wierzchołka wzniesienia;
  - 2) na zakręcie oznaczonym znakami ostrzegawczymi;

- 3) na skrzyżowaniu, z wyjątkiem skrzyżowania o ruchu okrężnym lub na którym ruch jest kierowany.

Dodatkowo wyjaśniamy, że w związku z art. 2 pkt 10 ustawy p.o.r.d. skrzyżowanie to część drogi będąca połączeniem dróg albo jezdni jednej drogi w jednym poziomie, z wyjątkiem połączenia drogi o nawierzchni twardej z drogą o nawierzchni gruntowej lub z drogą wewnętrzną.

W myśl § 4 ust. polną Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 roku w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem (t.j. Dz.U. z 2017 poz. 784) podstawą do wprowadzenia organizacji ruchu na nowo wybudowanej drodze lub jej zmiany na drodze istniejącej jest zatwierdzenie organizacji ruchu przez organ zarządzający ruchem albo podmiot zarządzający drogą wewnętrzną.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Komunikacji

Marek Wołoszyn

Załączniki

- klauzula informacyjna na okoliczność pozyskania danych osobowych od osoby, której dane dotyczą;

Do wiadomości:

1. Komenda Miejska Policji w Opolu, Wydział Ruchu Drogowego,
2. a/s,

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Wzrost 160/60
Urząd Gminy Turawa
Biuro Obsługi Interesanta
Wpłynęło 2025-10-21
Ilość załączników .....
Podpis .....

DIG-RI.8026.134.2025.JP

Opole, dnia 21 października 2025 roku

Urząd Gminy Turawa
ul. Opolska 39C
46-045 Łubniany

Uprzejmie informuję, iż do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego wpłynęło w dniu 8 października 2025 r. (za pośrednictwem Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu) pismo o sygn. BU.1511.R.5.1.2025.AM z dnia 26 września 2025 r., w sprawie zamontowania lustra drogowego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 463 w m. Kadłub Turawski – przy wyjeździe z ul. Leśnej.

Ww. kwestia poddana została analizie, na posiedzeniu Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, w skład której wchodzi przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego, Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu i Zarządu Dróg Wojewódzkich w Opolu.

DW 463 w m. Kadłub Turawski została poddana gruntownej przebudowie. Na wysokości ul. Leśnej dokonano korekty geometrii drogi, która usprawniła wyjazd z ul. Leśnej. W ocenie komisji BRD podczas wykonania manewru włączenia się do ruchu z ul. Leśnej na DW nr 463 występuje dobra widoczność.

W związku z powyższym brak jest uzasadnienia do zastosowania proponowanej zmiany organizacji ruchu w ciągu rozpatrywanego odcinka DW nr 463.

Z poważaniem

z up. Marszałka Województwa

Dyrektor

Tomasz Hanzel

Do wiadomości:

1. Komenda Wojewódzka Policji Wydział Ruchu Drogowego
2. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu
3. a/a

Sprawę prowadzi: Jarosław Piskorski, tel.: (77) 44 83 203

Administratorem danych osobowych jest Marszałek Województwa Opolskiego.

Pisząc na adres: iod@opolskie.pl, można żądać między innymi dostępu do danych, wnioskować o usunięcie, sprostowanie lub ograniczenie ich przetwarzania. Więcej informacji dotyczących przetwarzania danych znajdziesz na stronie <http://bip.opolskie.pl/2018/06/ochrona-danych-osobowych/>

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO
ul. Ostrowek 5, 45-089 Opole, tel.: +48 77 5416 510, email: marszalek@opolskie.pl

www.opolskie.pl

Opole, 25.08.2025 r.

ZR.5183.18.2025.AM

Zalecenia konserwatorskie

wydane na podstawie art. 27 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2024 r. poz. 1292, ze zm.)

Dotyczy wniosku w sprawie remontu krzyża przydrożnego przy ul. Opolskiej w Rzędowie, dz. nr 58 a.m. 1 obręb Rzędów, gmina Turawa; obiekt ujęty w GEZ.

W związku ze złożonym w dniu 07.07.2025 r. wnioskiem nr BU.4123.2.2025.MK z dnia 03.07.2025 r. o wydanie zaleceń konserwatorskich (wniosek uzupełniony pismem nr BU.4123.3.2025.AM z dnia 01.08.2025 r.; wpływ: 07.08.2025 r.) dot. remontu krzyża przydrożnego przy ul. Opolskiej w Rzędowie, dz. nr 58 a.m. 1 obręb Rzędów, gmina Turawa; proszę o przyjęcie niniejszego pisma.

Dane obiektu: krzyż przydrożny (1919, kamień /piaskowiec?/, płyta: marmur, figura św. Józefa: gips? polichromowany, figura Chrystus Ukrzyżowany: odlew ceramiczny lub metal?); obiekt wolnostojący, złożony z kilkustopniowej podstawy; w partii cokołowej marmurowa tablica inskrypcyjna, wyżej wnęka, w której została ustawiona rzeźba św. Józefa. Nad nią wydzielony profilami postument z monogramem IHS, na którym osadzono krzyż z figurą Chrystusa Ukrzyżowanego i tabliczką INRI.

Forma ochrony: obiekt ujęty w gminnej ewidencji zabytków (GEZ); obecnie zabytek nie jest wpisany do rejestru zabytków ruchomych województwa opolskiego, ani nie jest ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Ze względu na walory artystyczne i historyczne podlega opiece i ochronie w oparciu o zapisy art. 6. 1 pkt. 2 lit. a ustawy z dnia 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – Dz. U. z 2024 r., 1292, ze zm.).

Na podstawie oględzin zabytku, które zostały przeprowadzone w dniu 19.08.2025 r. stwierdzono następujący stan zachowania obiektu:

- obiekt stabilny konstrukcyjnie, bez rozspojeń, rozwarstwień i spękań,
- powierzchnia zabrudzona, z widocznymi zaciekami oraz zażółceniami w górnej partii, występują ślady glonów i porostów,
- kompozycja pokryta we wszystkich częściach składowych (krzyż, płyta marmurowa, figury) wtórnymi przemalowaniami, które zacierają charakter pierwotnego opracowania powierzchni i utrudniają identyfikację materiału bez wykonania odkrywek konserwatorskich,
- figura św. Józefa: powierzchnia pomalowana niefachowo farbami, figura uszkodzona w partii głowy,
- wnęka osłonięta szczelnie przestoną typu „plexi”,
- figura Chrystusa Ukrzyżowanego: powierzchnia pomalowana niefachowo farbami, które utrudniają identyfikację materiałową obiektu.

Mając na uwadze powyższe, w oparciu o ocenę stanu zachowania dokonaną na podstawie oględzin, potwierdzono, iż obiekt wymaga przeprowadzenia prac konserwatorskich i restauratorskich w następującym zakresie:

- należy zachować kompozycję i wszystkie elementy składowe zabytkowego krzyża, historyczne materiały, z których został wykonany,
- w trakcie prac należy przeprowadzić rozpoznanie stratygraficzne obiektu pod kątem pierwotnego opracowania powierzchni kamienia,
- powierzchnię kamienia należy oczyścić przy użyciu środków powierzchniowoczących; w przypadku zabrudzeń, które nie poddają się czyszczeniu chemicznemu, nie dopuszcza się doczyszczania mechanicznego, ani podjęcia prób przeszlifowania powierzchni kamienia, a zaleca się w takim przypadku wykonanie miejscowych scaleń kolorystycznych powierzchni przy użyciu pigmentowanych farb laserunkowych opartych na mineralnych składnikach lub w przypadku stwierdzenia oryginalnego barwnego opracowania powierzchni należy wykonać rekonstrukcję kolorystyki w pierwotnym historycznym układzie barwnym,
- należy przeprowadzić zabieg odkażania powierzchni kamienia środkiem biobójczym,
- w przypadku marmurowej płyty inskrypcyjnej należy zabiegi konserwatorskie dostosować do rodzaju materiału, z którego jest wykonana,
- rzeźba św. Józefa: obiekt wymaga przeprowadzenia fachowych zabiegów konserwatorskich w zakresie pełnej konserwacji technicznej i estetycznej; w szczególności z powierzchni rzeźby należy usunąć przemalowania i w oparciu o wykonane badania stratygraficzne uzupełnić lub zrekonstruować warstwy barwnej polichromii i ewentualnych złocień, należy przeprowadzić naprawę uszkodzeń w partii głowy, z wykonanie klejenia i uzupełnieniem ewentualnych ubytków; dodatkowo zwraca się uwagę na konieczność wykonania osłony wnętrza w sposób umożliwiający wentylację powietrza,
- rzeźba Chrystus Ukrzyżowany: obiekt wymaga przeprowadzenia fachowych zabiegów konserwatorskich w zakresie pełnej konserwacji technicznej i estetycznej, które będą dostosowane do materiałowej struktury zabytku.

Na mocy obowiązujących przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2024 r. poz. 1292, ze zm.) informuję, iż nie ma obowiązku prowadzenia prac po uzyskaniu pozwolenia konserwatorskiego, gdyż zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 obowiązkiem takiemu podlegają wyłącznie zabytki wpisane do rejestru. Niemniej ze względu na zabytkowy charakter przedmiotowego krzyża, który posiada walory artystyczne i historyczne zaleca się przeprowadzenie prac w sposób fachowy, który nie spowoduje wystąpienia uszczerbku dla wartości zabytkowej obiektu. Stąd proszę o poinformowanie tut. urzędu o zakresie przeprowadzonych prac naprawczych poprzez przekazanie OWKZ dokumentacji powykonawczej z materiałem fotograficznym i opisowym.

Z upoważnienia
Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków

Anna Molenda

Pouczenie zgodne z przepisami wynikającymi z Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2024 r. poz.1292, ze zm.):

Art. 5. Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Art.28. Niezależnie od obowiązków wynikających z opieki nad zabytkami, określonych w art.5, właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego do rejestru lub zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków, zawiadamia wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- 2) zagrożeniu dla zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
- 3) zmianie miejsca przechowywania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości.

Art.107a.1. Właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego na Listę Skarbów Dziedzictwa albo wpisanego do rejestru lub innego zabytku znajdującego się w wojewódzkiej ewidencji zabytków, który nie powiadomił odpowiednio ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego albo wojewódzkiego konserwatorów zabytków o:

- 1) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
- 2) zagrożeniu dla zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
- 3) zmianie miejsca przechowywania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
- 4) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości – podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 2000 zł.

Otrzymuje (e-Doręczenie):

Adresat

aa AM

